

Co dělat, když nemáte na placení životní pojistky

Zrušit životní pojistku jen proto, že nemáte na splátky, nemusí být ta nejlepší volba jak ušetřit. Naopak na tom proděláte. Možností, jak nepříjemnou situaci řešit, je několik. Záleží na typu životní pojistky.

30.11.2009, Autor: Věra Tůmová

Mladí manželé Daniela a Ivan po vysoké škole začali pracovat v Praze, kde do pár let oba získali slušný post i příjem. Díky tomu si mohli pořídit vlastní bydlení, zařídit domácnost a plánovat rodinu. Manžel si sjednal radši i životní pojistku. Jenže loni kvůli recesi ztratili oba práci, a když alespoň Ivan našel místo, ani jeho příjem zdaleka nebyl už tak vysoký jako před tím. Hypotéku či další již redukované výdaje domácnosti dál snížit nemohli, rozhodli se zrušit aspoň nákladnou životní pojistku do doby, než bude líp, ač tím přišli o dost peněz.

Kdyby se ale Ivan s Danielou poradili v pojišťovně, možná by se rozhodli jinak. A neztratili by tolik peněz. Podle vyjádření oslovených pojišťovacích expertů obecně platí, že předčasné ukončení smlouvy životního pojištění bývá pro klienta většinou výrazně nevýhodné.

Scénářů, které připadají podle zástupců pojišťoven v úvahu pro takovéto okolnosti, je vždy podle typu životní pojistky několik. Vždy ale platí základní pravidlo, aby se každý, kdo najednou nemá na placení pojistného, hned obrátil na pojišťovnu. Každý by si měl také udělat stručnou analýzu vlastních finančních možností a potřeb rodiny a vzít v potaz účel, kvůli kterému si pojištění sjednal. Je nutné zvážit, nakolik se rodině již podařilo naplnit původní finanční cíle a jaký je věk pojištěného.

Scénáře pro dobu, když není na placení životní pojistky

- Splátkový kalendář
- Změna frekvence plateb
- Snížení pojistného
- Revize smlouvy
- Přerušování placení pojistného
- Prodej podílových jednotek
- Mimořádný výběr kapitálové hodnoty
- Přejít z původní smlouvy na jinou (tj. převod kapitálové hodnoty na jinou smlouvu v rámci pojišťovny (konverze))
- Zrušení pojistné smlouvy

Zdroj: Pojišťovny

Rozdílné možnosti plynou z typu životní pojistky . Kdo má rizikové životní pojištění s konstantní pojistnou částkou (tedy pojištění bez vytváření rezervy) sjednané například kvůli hypotéce či zajištění rodiny, může požádat o jejich snížení. Sníží se tím ovšem i pojistné krytí u vybraných rizik. Nejde to ovšem až do nuly, protože pojišťovny zpravidla stanovují nejnižší možnou pojistnou částku. Kupříkladu v **Kooperativě** je možné splátku rizikového životního pojištění snížit až na 300 korun. Další variantou je podle Marka Zemana z pojišťovny **AXA** změna frekvence splátek. Místo roční velké splátky klient platí měsíčně. Přijde tím většinou o slevu za méně častou frekvenci plateb. Přerušit splácení u rizikového životního pojištění nejde. Určitou alternativou je speciální splátkový kalendář. V **Allianz** klientovi s rizikovým pojištěním dokážou nabídnout i odložení placení pojistného, po uplynutí lhůty odkladu ale pojistník musí dlužné pojistné doplatit.

Klient, kterému nevyhovuje ani snížení, ani změna frekvence splátek má jedinou možnost, a to zrušit pojistku. Ani zrušení však nemusí být pro klienta nevýhodné, zvláště když si sjedná novou pojistku. „Při výpovědi smlouvy a uzavření nové smlouvy rizikového životního pojištění podle nových úmrtnostních tabulek s delší očekávanou délkou života, je možné, že na nové smlouvě bude pojistné nižší při stejné pojistné částce,“ vysvětluje Milada Šíchová z pojišťovny **Generali** . To ovšem nemusí nastat u každého, protože záleží na tom, kdy si sjednával původní pojistku.

Jinou výhodu mohou využít ti, kdo mají rizikové životní pojištění s klesající pojistnou částkou (např. dle klesající výše hypotéky). Tito klienti sice třeba u Generali také nemohou přerušit splácení, v pojistce je ovšem zakomponováno placení pojistného jen po určitou dobu při zachování pojistné ochrany. Klient tak podle Šíchové platí sice rovněž konstantní částku, ale jen po kratší dobu, například u desetileté smlouvy bude platit splátky jen šest let, ale pojistka jej bude kryt deset let.

Na co nesmíte zapomenout při rušení životní pojistky

- Na placení daně ze zisku (pokud je odbytné vyšší než do té doby zaplacené pojistné)
- Na zdanění příspěvku zaměstnavatele
- Na dodanění uplatněných odpočtů ze zdaňovacího základu
- Ověřit, zda jste pojistné plnění nevinkulovali ve prospěch finanční instituce (např. kvůli hypotéce)

Zdroj: Pojišťovny

U dalších typů pojistek, tedy u investičního a kapitálového životního pojištění, lze uvažovat o revizi pojistné smlouvy neboli redukci pojistné částky. „Zkuste třeba omezit některá krytá rizika, třeba připojištění velmi vážných onemocnění či hospitalizace. Snížíte si tak měsíční pojistné,“ doporučuje Mikuláš Duda z **Pojišťovny České spořitelny** . Někdy se podle Václava Báčka z České pojišťovny vyplatí změnit i rozsah úrazového připojištění či snížit pojistnou ochranu pro případ smrti. Pojistná částka by však měla stále zajistit rodinu v případě nešťastné události alespoň na nějakou dobu.

U investičního životního pojištění existuje podle Marka Vícha z pojišťovny **Kooperativa** navíc možnost snížení investiční složky pojistného. Méně peněz jde do „spoření“, pojištění ale bude pořád kryt hlavní rizika stejnou měrou. Někde i u těchto životních pojistek jde upravit splátkový kalendář.

Po domluvě s pojišťovnou klient může přestat dočasně platit pojistné a po vyřešení problémů buď vrátí smlouvu do původního stavu, nebo si ji nastaví jinak. Pojistník si zároveň může zvolit, zda po dobu přerušení placení zůstanou zachována všechna sjednaná pojištění nebo pouze pojištění pro případ smrti nebo dožití a ostatní budou zrušena či omezena. „Tato varianta v sobě skrývá jednu věc, která se často nezmiňuje, a sice že pojistné klientovi nikdo neodpustí a vlastně si ho hradí nadále sám z již naspořených peněz,“ zdůrazňuje Marek Zeman z pojišťovny **AXA**. Přerušit placení pojistného tak mohou většinou jen ti, kdo již mají něco „naspořeno“ jinak by totiž neměli z čeho hradit splátky po dobu, kdy nemohou splácet. Podmínky, za jakých je přerušlení splátek možné, se i proto mezi pojišťovnami liší. Ne vždy a u všech typů pojištění to vůbec lze.

Pojišťovny si určují, od kdy lze po podpisu smlouvy žádat o přerušlení placení pojistného nebo na jak dlouho lze placení přerušit. Kupříkladu **Česká pojišťovna** umožňuje přerušit splácení životní pojistky až po dvou letech placení pojištění, přičemž délka přestávky v platbě závisí na naspořené rezervě a struktuře pojištěných rizik. Vyplatí se proto ověřit si možnosti přerušlení plateb už při sjednávání pojistky.

Mimořádný výběr z naspořené rezervy nebo odkup jednotek je další možný scénář. Jestliže se na smlouvě od jejího podpisu již vytvořila dostatečná kapitálová hodnota, může si klient určitou její část vybrat a použít ji v kritické době k placení běžně placeného pojistného. U některých typů kapitálového životního pojištění (například Harmonie od **Kooperativy**) lze požádat o snížení stavu mimořádného účtu za předpokladu, že zde má klient kladný zůstatek. U investičního životního pojištění lze zase prodat podílové jednotky.

Pokud klient vyčerpal již všechny možnosti úpravy pojistky, zbývá jen zrušení pojistné smlouvy. Tato varianta se nedoporučuje ale zejména v prvních letech platnosti smlouvy. „Při zániku smlouvy má totiž pojištěný právo na výplatu takzvaného odbytného, nikoli však na vrácení celého pojistného. Můžete tak dostat méně, než jste do pojištění vložili, a navíc nebudete mít v těžké době zajištěnou ochranu v případě neočekávaných událostí,“ upřesňuje expert **Pojišťovny České spořitelny**.

Kdo se rozhoduje pro zrušení životní pojistky jen kvůli tomu, že se mu momentálně nedostává na splátky, měl by se tedy podle expertů zamyslet nad tím, kde může ušetřit jinde. Úspory se vyplatí hledat nejprve v okamžité spotřebě a nikoli v té odložené. „Stojím-li před rozhodnutím, zdali třeba nepojedu na dovolenou nebo nebudu mít tak „bohaté“ Vánoce a na druhé misce vah zvažuji, zda zruším smlouvu, kterou bych zajistil rodinu při nepříznivé události, neměl bych s rozhodnutím váhat ani na okamžik,“ podotýká Renata Svobodová z **České podnikatelské pojišťovny**.

Zrušení životních pojistek tedy podle většiny pojišťovacích expertů bývá nevýhodné. „Je dobré si uvědomit, že klienti, kteří by pojistnou smlouvu zrušili a během následujících let si ji chtěli znovu sjednat, musí počítat s tím, že musí znovu uhradit počáteční náklady a zároveň budou platit vyšší pojistné kvůli vyššímu vstupnímu věku a popřípadě zhoršenému zdravotnímu stavu. V extrémním případě se může stát, že takového klienta již pojišťovna nepojistí nebo mu velice razantně upraví rozsah pojistného krytí,“ dodává Marek Zeman z pojišťovny **AXA**.

Jestliže klientovi nedokáže poradit s úpravou pojistné smlouvy jeho **pojišťovací poradce**, měl by se sám obrátit přímo na **pojišťovnu**. Což může jak telefonicky na infolince, která

bývá zdarma nebo na pobočce. V případě, že pojistku vypoví bez porady, většina oslovených tuzemských pojišťoven mu konzultaci dodatečně nabídne dopisem nebo telefonicky.

Kdy nemá smysl rušit životní pojistku

- když v rodině existují jiné likvidní rezervy (např.: spořicí či termínované účty)
- pokud je pojištěný vyššího věku, kdy některá z rizik (smrt, závažná onemocnění) nemusí být v budoucnu vůbec přijata do pojištění, nebo jen za výrazně nepříznivějších podmínek pro klienta (vyšší cena, vyšetření zdravotního stavu...)
- mladá rodina s hypotékou a malými dětmi, kde živitelem je jen jeden z dospělých (či druhý vydělává výrazně méně).

Zdroj: Česká pojišťovna

- při splácení hypotéky, které by zatížilo rodinné příslušníky
- v případě potřeby zabezpečení rodiny
- v prvních letech pojištění
- v případě, že celé nebo většinu pojistného zaplatil zaměstnavatel
- v případě poklesu hodnoty podílových jednotek u investičního pojištění
- pozor na náhrady životního pojištění za „nové“ (za své stávající pojištění platíte pravděpodobně méně, než byste platili v případě uzavření nového pojištění)

Zdroj: Pojišťovna Kooperativa

- pokud jste využili daňové odpočty (při zrušení byste museli vše dodanit)
- pokud jste ještě nevyužili všechny ostatní možnosti pro úpravu pojistky
- pokud investoval do akciových fondů a situace je v dané chvíli nepříznivá

Zdroj: Pojišťovny Allianz a Generali

Kdy má smysl rušit životní pojistku

- úplně na začátku, tj. do 6 týdnů od podpisu smlouvy, která byla uzavřená neuváženě nebo se vzápětí dramaticky proměnily poměry u klienta
- když byl klient nepravdivě informován o podmínkách produktu
- pokud byla zanedbaná analýza klientských potřeb a klient takovou pojistku nepotřebuje
- v poslední třetině trvání smlouvy, kdy zrušení pojistky může být někdy možným vhodným řešením
- v případě, kdy klient má alternativu ke zrušené smlouvě a to jak z pohledu krytí rizik, tak z pohledu investice

Zdroj: Pojišťovny